

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-10117
Konu : Sayın Mehmet BOZTAŞ'ın
Yazılı Soru Önergesi

12/10/2006

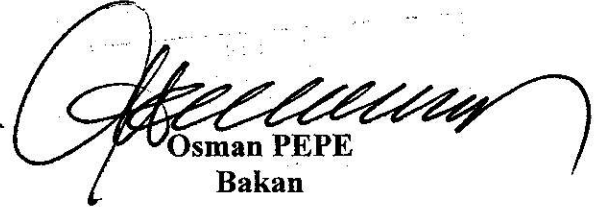
49854

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 14/09/2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24495 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Aydın Milletvekili Mehmet BOZTAŞ'ın, “kanserojen madde içeren bir gemiye ithal izni verilmesine ilişkin” 7/16311 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK:
Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM

Gereği :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi :
Başbakanlık

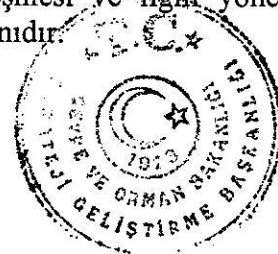
**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET BOZTAŞ'IN
7/16311 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

1. 14 Mart 2005 tarih ve 25755 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 41 nci maddesinde "Atıkların, serbest bölgeler dahil Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi yasaktır. Ancak, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithal izinleri yayımlanacak tebliğler doğrultusunda verilir." hükmü, 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 13 ncü maddesinde "Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı bazı yakıtların, maddelerin, atıkların tehlikeli kimyasallar ile bu kimyasalları içeren eşyaların ithalini, Bakanlığın görüşünü alarak yasaklayabilir veya kontrole tabi tutabilir" hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda 31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıklara İlişkin" Dış Ticarete Standardizasyon (DTS 2006/3) sayılı Tebliğ kapsamında ithal edilecek atıkların çevrenin korunması yönünden uygunluğu Bakanlığımızca verilen Kontrol Belgesi ile belgelenmektedir. Ayrıca, söküme gelen gemilerin kendisinin atık olup olmadığı, tehlikeli kısmı vs. uluslar arası taraf olduğumuz Basel Sözleşmesi'nde de belirlenememiş olup, konu ile ilgili IMO, ILO ve Basel Sözleşmesi Sekreteryası'nın çalışmaları devam etmektedir.

2. Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Taşınımı ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi, 1989 yılında ülkemiz tarafından imzalanmış ve Sözleşme 15.5.1994 tarih ve 21935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Basel Sözleşmesi atıkların uluslar arası transferini yasaklayan bir sözleşme olmayıp, taşınımının ve bertarafının kontrolünü düzenleyen bir sözleşmedir. Basel Sözleşmesine göre her üye ülkenin listelerdeki atıkları yasaklama veya kontrollü geçişine izin verme hakkına sahip bulunmaktadır. Kaldı ki geminin tamamını tanımlayan bir atık açılımı listede bulunmamaktadır.

3. İzmir İli Aliğa İlçesi Taşlıburun ile Ilıcaburun arasında bulunan gemi söküm tesisleri 07.10.1974 tarih ve 7/8951 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tarım dışı amaca ayrılan ve 21.10.1974 tarihinde İmar ve İskan Bakanlığı'na onaylanarak izinlendirilen tek Gemi Söküm Bölgesidir. Ülkemizde sektörün çevreye duyarlı bir şekilde çalışması için Basel Sözleşmesi Geniş Katılımlı Çalışma Grubu Toplantısında nihai hale getirilen "Gemilerin Çevreye Duyarlı Şekilde Kısmen veya Tamamen Parçalanmasına İlişkin Teknik Kılavuz"da belirtilen hususlar çerçevesinde ülkemiz şartlarına uygun kriterlerin belirlenmesi amacıyla mevzuat çalışmaları Bakanlığımızca başlatılmış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Müsteşarlığımız ve Bakanlığımızın uzmanlarından oluşan bir komisyon oluşturularak söz konusu bölge yerinde incelenmiş ve bölgedeki eksiklikler tespit edilerek, çözüm önerileri ile birlikte Gemi Söküm Sanayicileri Derneği'ne ve ilgili kuruluşlara bildirilmiştir. Tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için yapılacak yatırımlara dair iş termin planının uygulanması amacıyla çalışma izni verilmiştir.

Çalışmaların tamamı Basel Sözleşmesi amir hükümleri çerçevesinde, Tehlikeli Atık Yönetmeliği dikkate alınarak yapılmaktadır. Aliğa gemi söküm bölgesinde Atık yönetim merkezi kurulmuştur. Almanya'dan ithal edilen asbestle çalışmada kullanılan ekipmanlarla söküm yapılmakta olup, yine Almanya'dan uzman getirtilerek işçilere asbest söküm eğitimi aldırılmıştır. Yapılan çalışmalar IMO, ILO ve Basel Sözleşmesi ve ilgili yönetmelikler doğrultusunda yapılmakta olup, Avrupadaki uygulamalar da aynıdır.

Sonuç olarak, Aliğa Gemi Söküm Bölgesinde gemilerden asbest sökümü çevreye duyarlı bir şekilde yapılmakta olup, sökümünden kaynaklanan asbest atıkları mevzuata uygun şekilde bertaraf edilmektedir.

Diğer taraftan 14.03.2006 tarih ve 25755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nin “Atıkların İthalı” başlıklı 41 nci maddesinde “Atıkların, serbest bölgeler dahil Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi yasaktır. Ancak, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithal izinleri yayımlanacak tebliğler doğrultusunda verilir.”denilmektedir. Ayrıca Çevre Kanunu’nun 13 ncü maddesinin 3 ncü bendinde Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı bazı yakıtların, maddelerin, atıkların, tehlikeli kimyasal ile bu kimyasalları içeren eşyaların ithalini Bakanlığın görüşünü alarak yasaklayabilir veya kontrole tabi tutabilir.”hükümleri yer almaktadır.

Bu kapsamda, söküm için ülkemize gelen gemilerin öncelikle metal hurdasından faydalanmak amacıyla getirilmesine izin verilmektedir. Ancak; geminin yüzerek veya çekilerek batmadan getirilebilmesi için geminin yapısında (mütemmim cüz) bulunan asbest, PCB’li atıklar vb. tehlikeli özellik ihtiva eden kısımların önceden temizlenmesi çoğu zaman mümkün olmamakta ve bunlar da gemi bünyesinde ülkemize getirilmektedir. Söküme gelen gemilerin kendisinin atık olup olmadığı, tehlikeli kısmı vs. uluslar arası taraf olduğumuz Basel Sözleşmesi’nde de belirlenememiş olup, konu ile ilgili IMO, ILO ve Basel Sözleşmesi Sekreteryası’nın çalışmaları devam etmektedir.

4. Hollanda Çevre Bakanlığı’ndan alınan 24.08.2006 tarihli yazıda, notifikasyonda belirtilen asbest miktarı ile gerçekte bulunan asbest arasında fark olduğu, bunun gözden kaçırıldığı ve bu konuda üzgün oldukları ifade edilmiştir.

5. Atıkların, serbest bölgeler dahil Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi yasaktır. Ancak, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithal izinleri yayımlanan tebliğler doğrultusunda verilmektedir. Zaman zaman illegal olarak ülkemize getirilen atıklar, yasa dışı trafik olarak addedilmekte ve gereken prosedür uygulanmaktadır.

6. Türkiye’de gemi sökümünün ucuza yapılıyor olması çevre ve insan sağlığına değer vermiyor anlamına gelmemektedir. Çalışmaların tamamı Basel Sözleşmesi amir hükümleri çerçevesinde, Tehlikeli Atık Yönetmeliği dikkate alınarak yapılmaktadır. Aliğa gemi söküm bölgesinde gerekli alt yapının oluşturulması amacıyla çalışmalar başlatılmış ve işçilere asbest söküm eğitimi aldırılmıştır. Yapılan çalışmalar IMO, ILO ve Basel Sözleşmesi ve ilgili yönetmelikler doğrultusunda yapılmakta olup, Avrupadaki uygulamalar da aynıdır. Sonuç olarak, Aliğa Gemi Söküm Bölgesinde gemilerden asbest sökümü çevreye duyarlı bir şekilde yapılmakta olup, sökümünden kaynaklanan asbest atıkları mevzuata uygun şekilde bertaraf edilmektedir.

